

Atatürk tarafından ortaya konulan, temelini Atatürkçü düşünce sisteminin oluşturduğu, tam bağımsızlığı ve çağdaşlaşmayı sağlamayı amaçlayan ilkelere **Atatürk ilkeleri** denir.

Atatürk İlkeleri şunlardır:

- » Cumhuriyetçilik
- » Milliyetçilik
- » Halkçılık
- » Devletçilik
- » Laiklik
- » İnkılapçılık

Atatürk İlkelerinin Ortak Özellikleri:

- » Türk milletinin ihtiyaçlarından doğmuştur.
- » Kaynağı Türk millî kültürüdür.
- » Evrensel ve barışçıldır.
- » Birbiriyle uyumlu, birbirini tamamlayıcıdır.
- » Akılcı ve bilimseldir.
- » Millî egemenlik ve bağımsızlık temeline dayanır.
- » Laik düşünce ve hukuka dayanır.
- » Hak ve hürriyetleri koruyucudur.
- » Taklitçi değildir.
- » Kabul edilmelerinde dış baskı ve zorlama yoktur.
- » Uygulamaya da yansımıştır.

Görsel 1: Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk

CUMHURİYETÇİLİK

- » Cumhuriyetçilik, devletin yönetim şekli olarak cumhuriyeti kabul etmek, bu yönetimi benimsemek, onu korumak ve yaşatmak demektir.
- » Cumhuriyet, egemenliğin millete ait olduğu yönetim biçimidir.
- » Egemenliğin millete ait olduğu bu yönetim şeklinde herkesin seçme ve seçilme hakkı vardır.
- » Cumhurbaşkanı başta olmak üzere devlet yöneticileri seçimle iş başına gelir.
- » Halk tarafından seçilen meclis üyeleri halkı temsil eder ve halk adına karar alır.

Görsel 2: Mustafa Kemal Atatürk TBMM kürsüsünde

Bu ilke doğrultusunda yapılan inkılaplar:

- » TBMM'nin açılması
- » Anayasaların kabul edilmesi
- » Saltanatın kaldırılması
- » Cumhuriyetin ilan edilmesi
- » Siyasi partilerin kurulması

MİLLİYETÇİLİK

- » Milletini sevmek, milletini yüceltme amacını benimsemek ve o yolda yürümektir.
- » Millî birlik ve beraberliği sağlama amacını taşır.
- » Ayrıştırıcı değil, birleştiricidir.
- » Milletlerin eşitliği temeline dayanır. Bu nedenle ırkçı değildir.
- » Temelinde tam bağımsızlık vardır. Ülke ve millet bütünlüğüne önem verir.
- » Türk milletinin maddi ve manevi değerlerine sahip çıkmayı amaçlar.

Bu ilke doğrultusunda yapılan inkılaplar:

- » Kabotaj Kanunu
- » Kapitülasyonların kaldırılması
- » İzmir İktisat Kongresi
- » Türk Tarih Kurumunun kurulması
- » Türk Dil Kurumunun kurulması
- » İstiklal Marşı'nın kabulü
- » Şirketlerin millîleştirilmesi

HALKÇILIK

- » Halkçılık, devletin halk yararına bir siyaset izlemesi, halka hizmet götürmesi ve kişilerin din, dil, ırk, mezhep, cinsiyet ve siyasi görüşüne bakılmaksızın kanun önünde eşit kabul edilmesidir.
- » Halkçılıkta toplumu oluşturan bütün bireyler kanun önünde eşittir. Halkçılık, sınıf ve zümre ayrımcılığını kabul etmez.
- » Sosyal devlet anlayışı çerçevesinde halka hizmet ve millî gelirin adaletli bir şekilde dağıtılmasını esas alır.

Görsel 3: Atatürk halkın arasında

Bu ilke doğrultusunda yapılan inkılaplar:

- » Medeni Kanun
- » Soyadı Kanunu
- » Aşar vergisinin kaldırılması
- » Kılık Kıyafet Kanunu

- » Kadınlara siyasi hak verilmesi
- » Ünvanların yasaklanması

DEVLETÇİLİK

Devletçilik, devletin ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda hızlı bir gelişme sağlamak amacıyla ekonomiyi kendisinin yönlendirmesidir.

Devletçilik ilkesinin ortaya çıkmasının nedenlerinden bazıları şunlardır:

- » Ülkenin savaşımlardan yeni çıkmış olması ve özel teşebbüslerin yeterli sermayesinin olmaması
- » Sosyal adalet ve eşitliğin sağlanması için yatırımların bir önce yapılma gerekliliği
- » Fabrikalar kurarak sanayi faaliyetlerini başlatma zorunluluğu
- » 1929 dünya ekonomik krizi nedeniyle serbest sektörün ekonomiyi yönlendiremeyecek olması

Görsel 4: Atatürk Nazilli Sümerbank Basma Fabrikasını gezerken

Bu ilke doğrultusunda yapılan inkılaplar:

- » Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı
- » MTA'nın kurulması
- » Etibank ve Sümerbank
- » Devlet Demir Yolları
- » Uşak Şeker Fabrikası
- » Devlet işletmelerinin açılması
- » Devlet bankalarının kurulması

LAİKLİK

- » Laiklik, devlet düzeninin ve hukuk kurallarının dine değil, akla ve bilime dayandırılmasıdır. Kısaca din işleri ile devlet işlerinin ayrı yürütülmesidir.
- » Laiklikte devletin dini yoktur. Devlet tüm din ve inançlara eşit mesafededir.
- » Laiklikte her türlü inanca saygı esastır. Kişiler din, inanç ve ibadet hürriyetine sahiptirler.
- » Laiklik, toplum ve devlet yaşamının akla ve bilime dayandırılmasıdır.
- » Laikliğe göre, dinin inanç ve duyguların istismar edilmesine izin verilmez.

İlke doğrultusunda yapılan inkılaplar:

- » Halifeliğin kaldırılması
- » Tevhid-i Tedrisat Kanunu
- » Medreselerin kapatılması
- » Tekke ve zaviyelerin kapatılması
- » Medeni Kanun
- » Şeriye ve Evkaf Vekâletinin kaldırılması
- » Dinî ünvanların yasaklanması

İNKILAPÇILIK

- » İnkılapçılık, bir toplumun eskimiş, gelişmeyi ve ilerlemeyi engelleyen kurumlarını kaldırıp yerine yenilerini kurma, var olanları ise geliştirme ve yenileme işidir.
- » İnkılapçılık, tüm Atatürk ilkelerine dinamizm yani hareketlilik kazandıran ilkedir.
- » İnkılapçılık ana düşünce çağın gerekliliklerine ayak uydurmak, sürekli olarak çağdaşlaşmadır.

Yapılan inkılaplar:

- » Harf inkılabı
- » Miladî takvimin kabulü
- » Şapka Kanunu
- » Metre, kilogram, litre gibi çağdaş ölçü birimlerinin kabul edilmesi
- » Hafta tatilinin cuma yerine pazar günü olarak kabul edilmesi
- » Uluslararası saat sistemine geçilmesi

Görsel 5: Atatürk Uşak Tren Garı'nda